

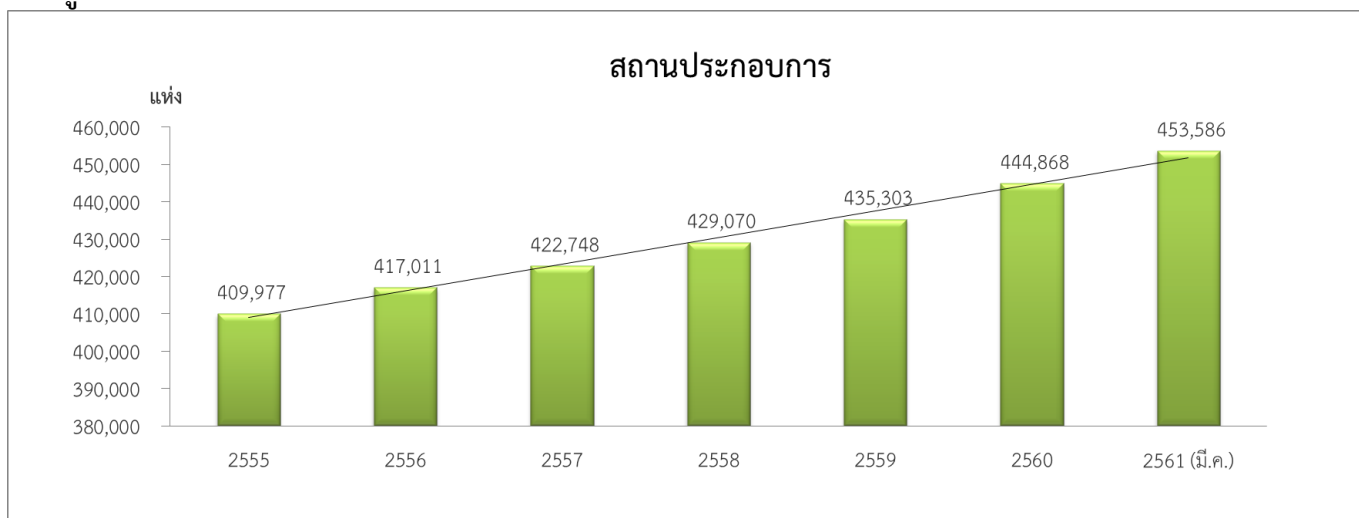
รายงานผลสถานะกองทุนประกันสังคม ไตรมาส 1 ปี 2561

1. สถานประกอบการและผู้ประกันตน ไตรมาส 1 ปี 2561

● สถานประกอบการ

สถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับกองทุนประกันสังคม ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2561 มีจำนวน 453,586 แห่ง เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมา จำนวน 8,718 แห่ง หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.96 และสถานประกอบการที่อยู่ในระบบประกันสังคมส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็กที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 70.48 ของจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด

แผนภูมิ 1 จำนวนสถานประกอบการ ปี 2555 – 2561

ที่มา : สำนักเงินสมทบ

หมายเหตุ : สถานประกอบการ ณ สิ้นไตรมาส 1 2561 ประมวลผลเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2561

● ผู้ประกันตน

ผู้ประกันตนในความคุ้มครองของกองทุนประกันสังคมทุกมาตรา ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2561 มีจำนวน 14,801,459 คน เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ผ่านมา จำนวน 154,358 คน หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.05 และเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น 682,704 คน หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.84 ทั้งนี้ จำแนกเป็น

- ผู้ประกันตนมาตรา 33 จำนวน 10,913,304 คน

ประกอบด้วย ผู้ประกันตนสัญชาติไทย จำนวน 10,199,546 คน คิดเป็นร้อยละ 93.46 ของผู้ประกันตนมาตรา 33 และผู้ประกันตนต่างชาติ จำนวน 713,758 คน คิดเป็นร้อยละ 6.54 ของผู้ประกันตนมาตรา 33

- ผู้ประกันตนมาตรา 39 จำนวน 1,384,583 คน

- ผู้ประกันตนมาตรา 40 จำนวน 2,503,572 คน

หากเปรียบเทียบจากอัตราการเปลี่ยนแปลงไตรมาสที่ผ่านมาพบว่า ผู้ประกันตนมาตรา 40 เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงที่สุดคือ เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 2.90 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 70,645 คน ในขณะที่ผู้ประกันตนมาตรา 39 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.80 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 10,988 คน และผู้ประกันตนมาตรา 33 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.67 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 72,725 คน

เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ผู้ประกันตนมาตรา 40 เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.49 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 237,763 คน ในขณะที่ผู้ประกันตนมาตรา 39 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.67 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 74,297 คน ผู้ประกันตนมาตรา 33 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.52 หรือเพิ่มขึ้นจำนวน 370,644 คน

แผนภูมิ 3 เงินกองทุนประกันสังคม ไตรมาส 1 ปี 2561

หมายเหตุ : ข้อมูลจากงบการเงินของกองทุนประกันสังคม

3. รายรับ - รายจ่าย ไตรมาส 1 ปี 2561

● รายรับ

กองทุนประกันสังคมมีรายรับหลักเข้ากองทุนจาก 3 แหล่งด้วยกัน ได้แก่ เงินสมทบรับ ผลตอบแทนจากการลงทุน (ดอกเบี้ยรับ เงินปันผล กำไรจากการขายหลักทรัพย์ ค่าธรรมเนียมจากการให้ยืมหลักทรัพย์) และรายได้อื่น ๆ (ค่าธรรมเนียมรับ ค่าเปรียบเทียบปรับ เงินผูกพันที่ผู้มีสิทธิไม่มารับ กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการลงทุน เงินรับอื่น และเงินเพิ่มตามกฎหมาย) ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปี 2561 กองทุนมีรายรับรวม 50,240 ล้านบาท จำแนกเป็น

- รายรับจากเงินสมทบ จำนวน 36,743 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 73.13 ของรายรับทั้งหมด
- ผลตอบแทนจากการลงทุน จำนวน 13,389 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 26.65 ของรายรับทั้งหมด
- รายรับอื่น ๆ จำนวน 108 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.29 ของรายรับทั้งหมด

● รายจ่าย

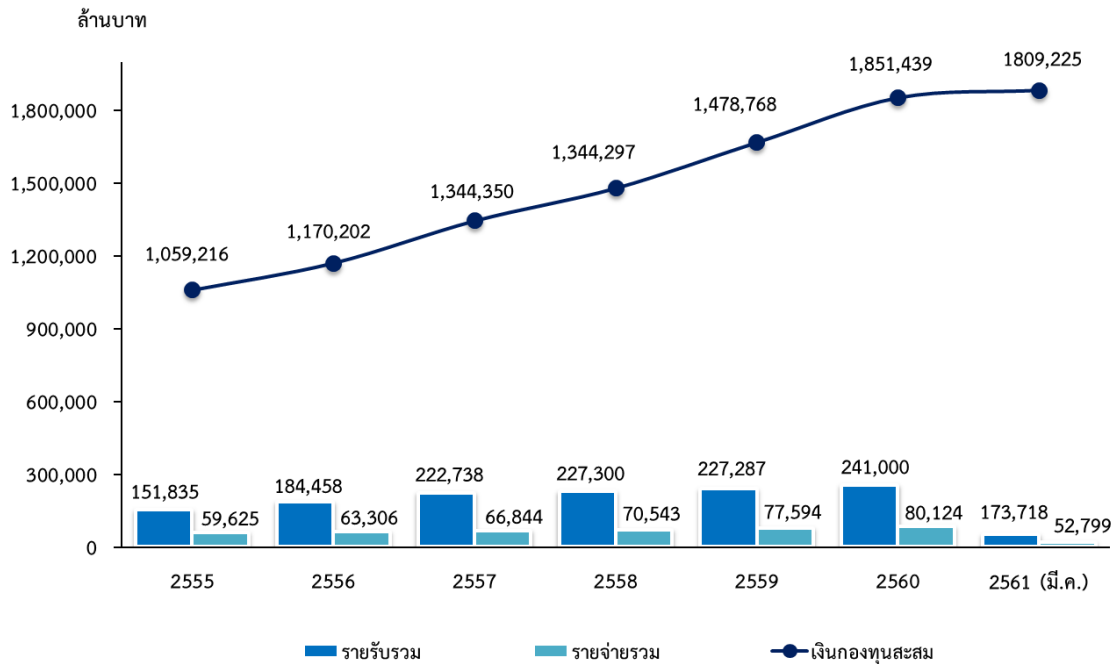
รายจ่ายของกองทุนประกันสังคมประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ๆ คือ รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน ค่าบริหารสำนักงาน และรายจ่ายอื่น ๆ (หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ ค่าจ้างผู้จัดการกองทุนย่อยและ ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการลงทุน) ณ สิ้นไตรมาสที่ 1 ปี 2560 กองทุนมีรายจ่ายรวม 19,348 ล้านบาท จำแนกเป็น

- รายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทน จำนวน 14,987 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 77.46 ของรายจ่ายทั้งหมด (จำแนกเป็นกรณีเจ็บป่วยจำนวน 7,175 ล้านบาท กรณีคลอดบุตร 1,636 ล้านบาท กรณีทุพพลภาพ 176 ล้านบาท กรณีตาย 520 ล้านบาท กรณีสงเคราะห์บุตร 1,124 ล้านบาท กรณีชราภาพ 2,869 ล้านบาท และกรณีว่างงาน 1,486 ล้านบาท)

- ค่าบริหารสำนักงาน จำนวน 1,298 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.71 ของรายจ่ายทั้งหมด
- รายจ่ายอื่น ๆ จำนวน 3,063 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 20.44 ของรายจ่ายทั้งหมด

เมื่อวิเคราะห์สถิติพบว่า รายรับส่วนใหญ่มาจากเงินสมทบที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามจำนวนผู้ประกันตนที่เพิ่มขึ้น สำหรับรายจ่ายเพื่อการจ่ายประโยชน์ทดแทนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกัน ซึ่งเกิดจากสำนักงานประกันสังคมมีการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่ผู้ประกันตน รวมถึงการใช้บริการมีอัตราเพิ่มมากขึ้นอันเนื่องมาจากจำนวนผู้ประกันตนที่เพิ่มขึ้น และผู้ประกันตนรักษาสิทธิของตนเองอย่างต่อเนื่อง

แผนภูมิ 4 รายรับรวม รายจ่ายรวม และเงินกองทุนสะสมของกองทุนประกันสังคม ปี 2555 – 2561 (ไตรมาสที่ 1)

หมายเหตุ : ข้อมูลรายรับ-รายจ่ายของกองทุนประกันสังคม เป็นข้อมูลจากงบการเงินของกองทุนประกันสังคม

4. การใช้บริการของผู้ประกันตน ไตรมาส 1 ปี 2561

กองทุนประกันสังคมให้ความสำคัญคุ้มครองแก่ผู้ประกันตนด้วยสิทธิประโยชน์ 7 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน ทั้งนี้ การนับจำนวนการให้บริการของผู้ประกันตนแต่ละกรณี จะแตกต่างกัน ดังนี้

กรณีเจ็บป่วย การนับจำนวนผู้ให้บริการกรณีเจ็บป่วยจะนับตามจำนวนครั้งที่ผู้ประกันตนมาใช้บริการ (จำนวนราย) ซึ่งผู้ประกันตน 1 คน อาจใช้บริการมากกว่า 1 ครั้ง ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2561 มีผู้มาใช้บริการรวม 10,466,145 ราย เฉลี่ยเดือนละ 3,488,715 ราย

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการลดลง 354,990 ราย หรือลดลงร้อยละ 3.28
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 1,708,146 ราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.50

กรณีคลอดบุตร คือ จำนวนคนที่เบิกค่าคลอดบุตร ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2561 มีผู้มาใช้บริการรวม 70,294 คน เฉลี่ยเดือนละ 23,431 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการลดลง 8,614 คน หรือลดลงร้อยละ 10.92
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 1,917 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.80

กรณีทุพพลภาพ คือ จำนวนคนที่เป็นผู้ทุพพลภาพ ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสมจากปีก่อน เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปีปัจจุบัน ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2561 มีผู้รับประโยชน์ทดแทนสะสมแล้วจำนวน 13,477 คน ในจำนวนนี้เป็นผู้ทุพพลภาพคนใหม่ 129 คน เป็นผู้ทุพพลภาพแล้วถึงแก่ความตาย 35 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 219 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.65
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 1,183 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.62

กรณีตาย คือ จำนวนผู้ประกันตนที่เสียชีวิต ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2561 มีผู้มาใช้บริการรวม 6,864 คน เฉลี่ยเดือนละ 2,288 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 123 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.82
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 100 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.48

กรณีสงเคราะห์บุตร นับตามจำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่มีสิทธิ ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสมจากปีที่ผ่านมา เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปีปัจจุบัน โดยบุตรแต่ละคนจะได้รับสิทธิต่อเนื่องจนอายุครบ 6 ปี ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2561 มีจำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่ได้รับเงินสงเคราะห์สะสมอยู่ที่ 1,329,614 คน

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการลดลง 5,707 คน หรือลดลงร้อยละ 0.43
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการลดลง 2,580 คน หรือลดลงร้อยละ 0.19

กรณีชราภาพ คือ จำนวนคนที่ได้รับบำเหน็จและบำนาญในปีนั้น ๆ ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2561 มีผู้รับบำเหน็จและบำนาญชราภาพรวม 196,901 คน (บำเหน็จชราภาพรวม 63,033 คน บำนาญชราภาพสะสม 133,868 คน โดยประโยชน์ทดแทนกรณีบำนาญชราภาพ เริ่มจ่ายเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2557)

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา กรณีบำเหน็จชราภาพ มีผู้ใช้บริการลดลง 10,460 คน หรือลดลงร้อยละ 14.23 และกรณีบำนาญชราภาพ มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 15,957 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.53
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน กรณีบำเหน็จชราภาพ มีผู้ใช้บริการลดลง 45,137 คน หรือลดลงร้อยละ 41.73 และกรณีบำนาญชราภาพ มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 42,809 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 47.01

กรณีว่างงาน นับรวมจำนวนผู้ที่มีสิทธิต่อเนื่องจากเดือนก่อนหน้าและผู้มีสิทธิรายใหม่รวมกัน ณ สิ้นไตรมาส 1 ปี 2561 มีผู้รับประโยชน์ทดแทนสะสมอยู่ที่ 144,790 ราย

- เทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา มีผู้ใช้บริการเพิ่มขึ้น 4,517 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.22
- เทียบกับปีที่ผ่านมาในช่วงเวลาเดียวกัน มีผู้ใช้บริการลดลง 361 คน หรือลดลงร้อยละ 0.25

ตาราง 1 จำนวนการใช้บริการของผู้ประกันตนมาตรา 33 และมาตรา 39

ปี	จำนวนการบริการ (ราย)							ว่างงาน
	เจ็บป่วย	คลอดบุตร	ทุพพลภาพ	ตาย	สงเคราะห์บุตร	ชราภาพ		
						บำเหน็จ	บำนาญ	
2553	29,802,623	282,277	6,760	19,357	1,255,645	114,268		89,965
2554	29,877,932	291,376	7,318	20,197	1,256,114	153,217		98,142
2555	30,185,728	300,075	8,223	21,163	1,297,860	139,544		88,063
2556	30,476,517	287,990	9,106	22,109	1,304,258	175,228		95,090
2557	31,263,864	292,457	9,963	22,805	1,276,608	214,459	21,739	106,798
2558	30,932,261	286,295	11,001	23,667	1,302,765	134,204	47,490	123,536
2559	33,070,496	294,169	12,139	26,314	1,326,518	265,690	79,247	141,267
2560	38,110,885	296,984	13,258	26,542	1,335,321	325,964	117,911	140,273
2561 (ม.ค. - มี.ค.)	10,466,145	70,294	13,477	6,864	1,329,614	63,033	133,868	144,790

- หมายเหตุ :**
1. กรณีเจ็บป่วยนับตามจำนวนครั้งที่ผู้ประกันตนมาใช้บริการ ซึ่งผู้ประกันตน 1 คน อาจใช้บริการมากกว่า 1 ครั้งรวมกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน คนไข้นอก คนไข้ใน แพทย์พิเศษ อุปกรณ์ ทันตกรรม ไตวายเรื้อรังฟอกเลือด ปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิต อดส์ ไตวายเรื้อรังล้างช่องท้อง ปลูกถ่ายไต กระจกตา ยา ERYTHROPOIETIN ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน 3 กองทุน (EMCO) ปลูกถ่ายอวัยวะ 5 รายการ บริการสาธารณสุขคนพิการ ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค และเงินทดแทนการขาดรายได้
 2. กรณีคลอดบุตร คือ คนที่เบิกค่าคลอดบุตรทั้งผู้ประกันตนที่เป็นเพศชายและเพศหญิง
 3. กรณีทุพพลภาพ คือ ผู้ทุพพลภาพที่ขอรับเงินประโยชน์ทดแทน ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสม เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับ ประโยชน์ทดแทนในปัจจุบัน
 4. กรณีตาย คือ จำนวนผู้ประกันตนที่เสียชีวิต
 5. กรณีสงเคราะห์บุตร คือ จำนวนบุตรของผู้ประกันตนที่เบิกเงินสงเคราะห์บุตร ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสม เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปัจจุบัน โดยบุตรแต่ละคนจะได้รับสิทธิต่อเนื่องจนอายุครบ 6 ปี
 6. กรณีชราภาพ คือ จำนวนผู้รับบำเหน็จและบำนาญ (เริ่มจ่ายบำนาญชราภาพ กุมภาพันธ์ 2557)
 7. กรณีว่างงาน คือ จำนวนผู้ประกันตนที่มีรายงานตัวและรับเงินทดแทนการขาดรายได้ในแต่ละเดือน (เฉพาะผู้ประกันตนมาตรา 33) ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสม เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปัจจุบัน
 8. กรณีทุพพลภาพ กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีบำนาญชราภาพ และกรณีว่างงาน จำนวนผู้ใช้บริการเป็นข้อมูล ณ เดือนที่รายงาน ซึ่งเป็นจำนวนที่นับสะสม เนื่องจากผู้มีสิทธิบางรายยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนในปัจจุบัน

5. ตัวชี้วัดสถานะกองทุน

การพิจารณาถึงสถานะกองทุนควรพิจารณาแบ่งประเภทระหว่างสิทธิประโยชน์ระยะสั้นและสิทธิประโยชน์ระยะยาว โดย

- สิทธิประโยชน์ระยะสั้นใช้ อัตราส่วนเงินสำรอง (Reserve Ratio) คำนวณจากเงินกองทุนสะสม ณ ปีนั้นหารด้วยประมาณการค่าใช้จ่ายทั้งหมดของปีถัดไป ซึ่งอัตราส่วนเงินสำรองเป็นตัวชี้วัดที่บ่งบอกว่าหากในปีถัดไปสำนักงานประกันสังคมไม่มีการเก็บเงินสมทบแล้วกองทุนจะสามารถจ่ายประโยชน์ทดแทนได้นานเท่าใด ทั้งนี้ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ได้กำหนดมาตรฐานอัตราส่วนเงินสำรองที่แสดงถึงเสถียรภาพและความมั่นคงของกองทุนระยะสั้น ไม่ควรต่ำกว่า 1 - 2 เท่า

สำหรับอัตราส่วนเงินสำรอง 4 กรณี จากการประมาณการเงินสมทบรับและการจ่ายประโยชน์ทดแทนทั้งปี คาดว่าอัตราส่วนเงินสำรองในปี 2561 จะเท่ากับ 2.04 เท่า ซึ่งยังอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) แนะนำ

อัตราส่วนเงินสำรองกรณีว่างงาน จากการประมาณการเงินสมทบรับและการจ่ายประโยชน์ทดแทนทั้งปี คาดว่าอัตราส่วนเงินสำรองในปี 2561 จะเท่ากับ 21.28 เท่า

- สิทธิประโยชน์ระยะยาวใช้ อัตราส่วนเงินทุน (Funding Ratio) คำนวณด้วยหลักการทางคณิตศาสตร์ประกันภัยโดยนำสินทรัพย์ปัจจุบันหารด้วยประมาณการรายรับ-รายจ่ายสุทธิในอนาคตที่ได้แปลงเป็นมูลค่าปัจจุบัน หากอัตราส่วนเงินทุนสำหรับประโยชน์ทดแทนระยะยาวอยู่ที่ร้อยละ 100 แสดงว่ากองทุนมีการสำรองเงินครบสำหรับรายจ่ายทั้งหมดในอนาคต ตามหลักการประกันสังคมควรมีอัตราส่วนเงินทุนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ซึ่งในปัจจุบันอัตราส่วนเงินทุนกรณีชราภาพเท่ากับร้อยละ 20 นั่นคือ ภาระรายจ่ายจะ สูงกว่ารายรับในอนาคต

ตาราง 2 อัตราส่วนเงินสำรอง และอัตราส่วนเงินทุน

หน่วย : เท่า

ตัวชี้วัดสถานะกองทุน	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565
อัตราส่วนเงินสำรอง								
4 กรณี	1.27	1.53	1.45	2.04	2.21	2.37	2.25	2.85
กรณีว่างงาน	17.96	19.66	20.87	21.28	22.24	23.36	24.98	26.65
อัตราส่วนเงินทุน								
2 กรณี	18	19	20	19.96	19.38	19.78	20.15	20.49

หมายเหตุ : 1. ปี 2560 - 2565 เป็นข้อมูลประมาณการ

2. Funding Ratio โดยคำนวณจาก $\frac{\text{เงินกองทุนสะสมปีปัจจุบัน} + \text{มูลค่าปัจจุบันของเงินสมทบในอนาคต}}{\text{มูลค่าปัจจุบันของรายจ่ายประโยชน์ทดแทนในอนาคต}}$